

2. Programma Fysieke leefomgeving

Inleiding en ontwikkelingen

Zeeland. Land in zee. De naam zegt genoeg. Eilanden, zeearmen, zandplaten: de regio heeft een kustlijn van 650 km. Overal in Zeeland sta je binnen een kwartier aan open water. Die ligging in zee, dat samenspel tussen water en land, zilt en zoet, eb en vloed, onderscheidt Zeeland van alle andere regio's in dit deel van Europa. Deze unieke ligging, het Zeeuwse kapitaal biedt ondernemers en inwoners innovatieve mogelijkheden en ruimte om te pionieren en vraagt tegelijk om de bescherming daarvan.

In dit begrotingshoofdstuk staan twee opgaven centraal twee onderdelen centraal die bijdragen aan het creëren van kansen voor en de bescherming van het Zeeuwse kapitaal. Uitgangspunt voor de beide opgaven is het in september 2018 vastgestelde Omgevingsplan Zeeland 2018. Dit omgevingsplan is het geldende strategisch beleidskader voor de fysieke omgeving.

De twee opgaven zijn:

1. Omgevingswet
2. Het ontwikkelen van een Kwaliteitskust

Reguliere taken

Via uitvoering van de wettelijke milieutaken wordt ingezet op het beschermen en het versterken van de milieukwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Uitdaging is om met de uitvoering de milieukwaliteit te versterken terwijl de economische belangen niet uit het oog worden verloren. Dit doet de Provincie samen met andere overheden en maatschappelijke partners. De uitvoering van het milieubeleid is gemandateerd aan de RUD Zeeland en voor de Brzo taken aan de DCMR, zijnde de Brzo-RUD.

Speerpunten

- Uitwerken beleid uit het omgevingsplan Zeeland 2018. Dit beleid is onderverdeeld in vier strategische toekomstgerichte opgaven namelijk:
  - een duurzame en concurrerende economie
  - een klimaatbestendige en -neutrale samenleving
  - een waardevolle leefomgeving
  - een toekomstbestendige, bereikbare woon-, werk- en verblijfsomgeving
- Verder met het uitwerken van de inwerkingtreding Omgevingswet in 2021 met:
  - uitwerken relatiebeheer en veranderingen organisatie in relatie tot het inwerking treden van de omgevingswet op 1 januari 2021
- Brzo taken worden op een goede wijze door DCMR uitgevoerd
- Met RUD Zeeland wordt afgerekend op basis van afspraken die worden gemaakt in kader van evaluatie pxq systeem
- De acties uitvoeren uit het milieuprogramma 2019 uitvoeren zoals:
  - uitwerken en uitvoeren van projectplan zeer zorgwekkende stoffen;
  - meewerken aan de totstandkoming van het Nationaal Actieprogramma Luchtkwaliteit;
  - uitvoeren onderzoek uitbreiding luchtmeetnet uitvoeren van de in 2020 geplande acties zoals opgenomen in het VTH + s programma
  - uitwerken en oppakken coördinatietaak vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)
- Kwaliteitskust; recreatie, toerisme en vrije tijd
  - Uitvoering geven aan de aandachtsgebieden en strandovergangen in het kader van het uitvoeringsprogramma Kustvisie
  - Stimulering kwaliteitsverbetering verblijfsrecreatie in Zeeland
  - Status vijfsterrenfietsprovincie verder verstevigen.

- Zeeuwse natuur beter bekend en beleefbaar maken voor bewoner, toerist en recreant
- Toeristische data en informatie digitaal beter zichtbaar, vindbaar en herbruikbaar maken

Beleidskader

- Omgevingsplan Zeeland 2018
- Omgevingsverordening Zeeland 2018
- Natuurvisie
- Economische Agenda
- Programma Vergunningverlening, toezicht en handhaving + specialisaties 2018
- Milieuprogramma 2018-2022
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Zeeland 2016
- Beleidsnota Natuurwetgeving
- Natuurbeheerplan Zeeland

Reguliere taken

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven, waarvoor de Provincie vergunningverlenend gezag is
- Vergunningverlening en toezicht op bodemsaneringen en nazorg
- Uitvoering van bodemonderzoeken en bodemsaneringen
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving voor vuurwerkevenementen, luchtvaart, ontgrondingen en grondwateronttrekkingen
- Uitvoeren programma Impuls omgevingsveiligheid
- Accounthouderschap van de RUD Zeeland en de Brzo RUD (DCMR)
- Interbestuurlijk toezicht voor wat r.o. en milieutaken betreft
- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen
- Toezicht op huisvesting statushouders
- Relatiebeheer met gemeenten
- Nazorg gesloten stortplaatsen

Omgevingswet

In 2020 zetten we het proces voort om op 1 januari 2021 te kunnen voldoen aan de nieuwe Omgevingswet die dan in werking treedt. De omgevingswet is de grootste wetswijziging sinds de invoering van de grondwet. In de omgevingswet worden 26 wetten en meer dan honderd ministeriele regelingen op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur samengevoegd. Het doel van de omgevingswet is: *“van bescherming van de fysieke leefomgeving via een werende benadering van activiteiten, naar een beleidscyclus waar de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat en ruimte ontstaat voor ontwikkeling.”*

Door deze nieuwe wet verandert er veel in Zeeland. Ook de rol van de Provincie verandert. De omgevingswet geeft aan dat burgers en initiatiefnemers niet langer geconfronteerd moeten worden met een gefragmenteerde overheid. Alle overheden zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken moeten de overheden onder de omgevingswet intensiever samenwerken. De Provincie kan hierin de rol van regisseur en facilitator vervullen. Deze rol willen we het komende jaar, samen met de andere overheden vormgeven. Een voorbeeld hiervan is dat we de plannen voor de leefomgeving steeds meer vanaf het begin in samenspraak met alle betrokkenen ontwikkelen. Deze cultuuromslag onder de Omgevingswet sluit nauw aan bij de ambitie van de

organisatie om op een andere manier samen te werken. We zien dit als een gezamenlijke regionale leerreis.

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingsvisie is het in september 2018 vastgestelde Omgevingsplan Zeeland 2018 het geldende strategisch beleidskader voor de fysieke omgeving.

Maatschappelijk effect

Met de voorbereiding op de Omgevingswet en de vier andere strategische opgaven draagt de Provincie bij aan een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden onderling en tussen overheden en het netwerk. Het doel is een gezonde, veilige leefomgeving en het doelmatig gebruik van de beschikbare ruimte, waardoor ook directe bijdrage geleverd wordt aan het versterken van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Maatschappelijk effect Kwaliteitskust

Versterking recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland door het versterken van de kwaliteit van natuur, landschap, mobiliteit, recreatief- toeristische voorzieningen en stimuleren van ondernemers. Indirect wordt daarmee een bijdrage geleverd aan werkgelegenheid, draagkracht voor voorzieningen en de leefomgeving in Zeeland.

Doelstellingen

Vorbereiding omgevingswet

Uiterlijk op het moment van het inwerkingtreden van de omgevingswet, naar verwachting op 1 januari 2021, werken volgens de gedachte achter de omgevingswet.

■ Stand van zaken

De Omgevingswet is momenteel uitgesteld tot 1 januari 2022, o.a. door de ontwikkelingen rondom DSO. Mogelijk volgt nog verder uitstel. Tot die tijd wordt wel doorgewerkt aan de voorbereidingen om klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de wet. Inhoudelijk zijn de Omgevingsvisie en Verordening op schema en de voorbereidingen voor digitalisering lopen ook op schema (aanschaf software en leggen van koppelingen met DSO-LV). Voor het publiceren van de Omgevingsvisie en de Verordening is er een risico dat we niet op tijd klaar zijn, want daar moet nog een flinke digitaliseringsslag plaatsvinden (voldoen aan de publicatiestandaarden). De organisatie is nog niet voorbereid om de uitvoering van de Omgevingswet goed op te kunnen pakken. Acties om dit in te richten zijn nog niet belegd.

Acties

In 2020 werken we, samen met het netwerk en de andere overheden aan de uitwerking van de kaderagenda, richtingennotitie en kaders voor de Omgevingsvisie.

■ Voortgang/Resultaat

Dit valt onder de opgave Ruimtelijke Kwaliteit.

Invulling geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken.

■ Voortgang/Resultaat

Dit valt onder de opgave Ruimtelijke Kwaliteit.

Samen met het netwerk en de andere overheden uitvoeren van enkele pilots.

■ Voortgang/Resultaat

Door het uitstel van de wet zijn ook de pilots uitgesteld. Op dit moment zijn we druk bezig met de voorbereiding en uitvoering van de (keten)pilots. Planning voorziet er in dat we medio 2021 de pilots hebben doorlopen en dat we de implementatie verder kunnen voorbereiden.

Vorbereidingsacties vormgeven en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet

Voortgang/Resultaat

De plansoftware is aangeschaft en aanvullend hierop zal de 'toepasbare regel'-software in het eerste kwartaal worden aangeschaft. De koppelingen met het DSO-LV zijn voor plansoftware en zaaksysteem gerealiseerd. Koppeling van 'toepasbare regel'-software wordt gerealiseerd zodra deze is aangeschaft. Een volgende stap is de actualisatie van processen als gevolg van Omgevingswet en het opleiden van medewerkers om te kunnen werken met de software volgens de nieuwe standaarden van de Omgevingswet.

Kwaliteitskust

De kust, stranden en duinen, met daarachter het agrarisch landschap, aantrekkelijke dorpen en steden, de zilte natuur, onderscheidende evenementen en activiteiten, vormen samen een belangrijk kapitaal voor Zeeland, zowel voor bewoners, als voor bezoekers. Het in stand houden van die basiswaarden en toch economische ontwikkeling mogelijk maken is een gezamenlijke opgave voor onder andere gemeenten, (recreatieve) ondernemers, milieuorganisaties, waterschap, Rijkswaterstaat en de Provincie. Activiteiten die hiervoor worden ontplooid zijn de uitvoering van het actieprogramma van de kustvisie waaronder versterking van de Zeeuwse kust door gebiedsontwikkeling en het verhogen van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie, het stimuleren van (digitale) innovatie in de vrijetijdssector, ontwikkelen natuurbranding en natuurbeleving, stimuleren van een duurzaam toeristisch mobiliteitsnetwerk en het verbinden voor en ontwikkelen tot een Gezond Zeeland.

Stand van zaken

De uitvoering van de Kustvisie is in 2020 verder voortvarend opgepakt en doorgezet in samenwerking met de Kustvisiepartners. Een groot aantal van de actiepunten van de Kustvisie is inmiddels afgerond. De afspraken vanuit de Kustvisie over concrete gebiedsvisies, recreatieve ontwikkelingen en projecten zijn verder juridisch geborgd in relatie tot de (nieuwe) Omgevingsverordening. In 2020 is voor 2021 en verder een nieuwe, zowel ambtelijke als bestuurlijke, vergaderstructuur voor de Kustvisie opgezet, gericht op proactieve kennisuitwisseling en ruimte voor dialoog over de opgaven voor de Zeeuwse kust. Dit biedt kansen voor de borging van de uitvoering van de Omgevingsagenda Zuid-West voor de kustzone welke eind 2021 wordt opgeleverd.

De uitvoering van de Kustvisie is in 2020 doorgezet in samenwerking met de Kustvisiepartners. Een groot aantal van de actiepunten van de Kustvisie is inmiddels afgerond. De afspraken vanuit de Kustvisie over beleid en gebiedsbegrenzingsen zijn juridisch geborgd in relatie tot de (nieuwe) Omgevingsverordening. In 2020 is verder ingezet op een gericht op proactieve kennisuitwisseling en ruimte voor dialoog over de opgaven voor de Zeeuwse kust. Dit biedt kansen voor de borging van de uitvoering van de Omgevingsagenda Zuid-West voor de kustzone welke eind 2021 wordt opgeleverd.

In 2020 is in overleg en samenwerking met de kustgemeenten verder ingezet op de opstelling en afronding van de gemeentelijke gebiedsvisies voor de aandachtsgebieden in de kustzone. (Digitale) innovatie en kwaliteitsverbetering van verblijfsrecreatie is verder gestimuleerd door een breed aanjaagprogramma, gekoppeld aan het Fonds Verblijfsrecreatie Zeeland. Voor de vrijetijdssector, getroffen door de maatregelen in verband met Covid-19, zijn aanvullend op het Aanjaagprogramma Innovatie planvormingsvouchers beschikbaar gekomen. Voor de vitaliteit van de verblijfsrecreatie is gewerkt aan de borging en uitwerking van de aspecten brandveiligheid, ondermijning en digitaal nachtregister. Het opstellen van de Veeerse Meer visie is vorig jaar voortvarend voortgezet.

In 2020 hebben we verder ingezet op duurzame toeristische mobiliteit met een bijbehorende Kennisagenda en zijn diverse projecten in de steigers gezet op het gebied van vervoersbeleving. Natuurbranding en -beleving is in 2020 opgezet en met diverse activiteiten en campagnes gepromoot. In 2020 zijn de beoogde activiteiten op het vlak van Gezond in Zeeland grotendeels uitgevoerd. Vooruitlopend op de overgang naar een Zeeland Marketing Organisatie (ZMO) zijn enkele toeristische onderdelen tijdelijk bij de provincie geborgd.

Ondanks de coronacrisis is TUA programma 2020 conform afspraak uitgevoerd. Eind 2020 zijn we gestart met het traject om met de Toeristische Alliantie Zeeland (TUA) te komen tot een programma 2021, welk programma nadrukkelijk is gekoppeld aan de diverse maatschappelijk opgaven. Vanuit het TUA programma 2020 is gestart met het visietraject 'Bewuste Bestemming Zeeland 2030', met een bijbehorende meerjarige actie-agenda. Ook is samen met de toeristische en maatschappelijke partners de bouwsteen voor Toerisme opgeleverd voor de nieuwe Omgevingsvisie Zeeland.

Acties

Investeren in aandachtsgebieden en strandovergangen aan de kust en stimuleren van innovatie en kwaliteitsontwikkeling bij ondernemers.

- Uitvoering geven aan de aandachtsgebieden. In 2020 starten gemeenten met de uitvoering van minimaal 2 aandachtsgebieden (naar verwachting worden dit er 5), in vervolg op de gestarte activiteiten en uitwerkingen uit 2018 en 2019. Hiervoor worden o.a. middelen uit de regio-envelop benut.
- Realiseren verbeterde strandovergang en de directe omgeving op basis van de aanwezige omgevingskenmerken door gemeenten. Hiervoor worden o.a. middelen uit de regio-envelop benut.
- Het stimuleren van ondernemers op het gebied van kwaliteitsverbetering en innovatie door de inzet en begeleiding van Economische Impuls Zeeland
- Het fonds verblijfsrecreatie is in werking. Door Impuls Zeeland wordt met (familie)recreatiebedrijven is in gesprek gegaan over een kwaliteitsslag waarmee hun bedrijf toekomstbestendig kan ontwikkelen. Naast de financiële investering via het een lening uit het fonds, worden kennis, kunde en netwerken beschikbaar gesteld aan recreatieondernemers en leveren hiermee een belangrijke bijdrage aan het versterken van de marktpositie en het toeristisch product van Zeeland.
- Stimulering van circulair bouwen in de verblijfsrecreatie door het informeren van ondernemers en het verstrekken van innovatievouchers door Economische Impuls Zeeland
- Vanuit het uitvoeringsprogramma Kustvisie samen met gemeenten en Rijkswaterstaat bezien of voldoende brede stranden te behouden zijn via (recreatieve) zandsuppleties in aanvulling op de suppleties in het kader van de waterveiligheid.

Voortgang/Resultaat

In 2020 zijn drie projecten voor aandachtsgebieden opgestart, nl. de aandachtsgebieden Nehalennia Domburg, Breezand, Vrouwenpolder en Nieuwvliet-Bad. Er zijn drie subsidies verleend en twee subsidieaanvragen zijn in december ingediend.

In 2020 is het Aanjaagprogramma Innovatie gestart. Naast vouchers biedt Impuls binnen dit programma Innovatie inspiratie, ondersteuning en financiering voor toeristische ondernemers. Het Fonds Verblijfsrecreatie Zeeland is opengesteld, de eerste lening is verstrekt.

Het project Circulair Beleven voor het stimuleren van circulaire vernieuwingen, als alternatief voor traditionele bouw, is in 2020 afgerond. In totaal zijn 15 innovatievouchers verstrekt en zijn al verschillende plannen gerealiseerd.

Vanuit het actieplan Kustvisie hebben de betrokken gemeentecolleges wat betreft zandsuppletie afgesproken dat in 2021 geld beschikbaar komt die zandsuppletie in 2022 mogelijk maakt.

Kwaliteit van ontwikkelingen rond de Deltawateren stimuleren

- Regierol gericht op totstandkoming van een breed gedragen Gebiedsvisie Veerse Meer 2020-2030 met een actieagenda, gericht op evenwichtige balans tussen omgeving, leefbaarheid en economische ontwikkeling. (bouwsteen Zeeuwse Omgevingsvisie).

- Bewaken van inbreng van gemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers voor visies op de randen van de Deltawateren (Oosterschelde, Grevelingen, Westerschelde) ten behoeve van inbreng in de Zeeuwse Omgevingsvisie.

■ Voortgang/Resultaat

Volgens planning is Fase 1 van de gebiedsvisie Veerse Meer afgerond in 2020 en is Fase 2 opgestart.

Voor de Omgevingsvisie is vanuit de opgave Kwaliteitskust de bouwsteen Toerisme opgeleverd. Het stimuleren van de kwaliteit van recreatieve ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering aan de hand van gebiedsontwikkelingen, is daarin een belangrijk uitgangspunt. De vanuit de verschillende visies voor de Deltawateren relevante stakeholders zijn betrokken in de formulering van deze bouwsteen. Verder zijn bij de Omgevingsvisie uitkomsten van regionale visietrajecten zoveel mogelijk meegenomen.

Met Gezond in Zeeland de natuurlijke kwaliteiten van Zeeland die een positieve invloed (kunnen) hebben op de gezondheid van bewoners én toeristen veel meer over het voetlicht brengen.

- Uitvoering SAIL (Europees project: Stay Active and Independant for Longer) (tot juli 2020);
- Stimuleren van nieuwe crossectorale initiatieven op het gebied van Natuur (gezond naar buiten), Sport en bewegen (gezond bewegen), Food (gezonde voeding), Recreatie (gezond recreëren) en/ of Vitaliteit/preventie (gezond blijven).
- Opvolgen van de in 2019 met door Impuls verleende vouchers ondersteunde initiatieven.
- Uitvoering programma Jong Leren Eten via IVN en De Zilte Academie Zeeland t.b.v. stimuleren gezonde voeding voor de jeugd/ jongeren (inwoners en recreanten)

■ Voortgang/Resultaat

Voortgang/Resultaat

In 2020 zijn geen nieuwe activiteiten opgezet. De uitgifte van stimuleringsvouchers is minimaal, door wijziging in prioriteiten bij ondernemers als gevolg van Corona. Wel zijn vanuit verstrekte innovatievouchers crossovers gelegd tussen vrijetijds- en zorgsector om een gezonde leefomgeving en leefstijl te stimuleren. Het project SAIL is afgesloten met een webinar en er is een themapublicatie opgeleverd met een visie op gezondheid in Zeeland. Ook is in 2020 gestart met een evaluatie van Gezond in Zeeland. Het landelijke programma Jong Leren Eten 2017-2020 is afgesloten met een landelijke publicatie, een Zeeuwse menukaart met lesaanbod voorgezond en duurzaam voedsel, de opzet van een netwerk van Zeeuwse klasseboeren en met de aanleg van verschillende groene schoolpleinen en voedselbosjes

Ontwikkelen van vervoersconcepten om de beleving van het Zeeuwse landschap en de Zeeuwse kust te vergroten.

- In beeld brengen toeristische mobiliteitsstromen via Europees project MOVE, met Kenniscentrum Kusttoerisme (KCKT), Walcherse gemeenten, UGent
- Vanuit het Europees project MOVE ten minste drie pilots duurzame mobiliteit uitvoeren.
- Faciliteren en eventueel uitvoeren innovatieve mobiliteitsconcepten (verdere verdieping samenwerking gemeenten)
- Status vijfsterrenfietsprovincie verder verstevigen. Uitwerken en uitvoeren belevingsconcepten (bijvoorbeeld Fietsen op het Strand, faciliteren en begeleiden transitie LF routes naar iconische routes, uitvoeren afspraken Rondje Pontje en verdere uitrol project bikesharing).

Voortgang/Resultaat

Ook in 2020 is wederom de nodige vervoersdata verzameld die leidt tot meer inzicht in vervoersstromen, herkomsten, bestemmingen, reismotieven, etc. Er is een model ontwikkeld dat op basis van vervoersstromen voorspellingen geeft over vervoersstromen, drukte, etc.

Door COVID-19 zijn 2 van de 3 pilots (OV-Flex en Bed and Bike) niet doorgegaan. Planning is nu om deze pilots in 2021 te laten plaatsvinden. De derde pilot (coachen) heeft wel plaatsgevonden. In 2020 is met diverse acties de status van vijfsterrenfietsprovincie verder verstevigd, zoals door het realiseren van fietsrustpunten op Schouwen-Duiveland en (door een voucherregeling) realisatie van een kleine 200 extra fietsvoorzieningen langs het fietsknooppuntensysteem. Daarnaast is voor het behoud van de vijfsterrenstatus zorggedragen voor de borging van het Routebureau tijdelijk bij de provincie.

Stimuleren van het beter vindbaar en zichtbaar maken van informatie over toeristische activiteiten, ondernemers, verblijfsaccomodaties en evenementen voor recreant, toerist en inwoner.

- Toeristische data en informatie digitaal beter zichtbaar, vindbaar en herbruikbaar maken samen met de partners van de Toeristische Uitvoeringsalliantie.
- Ondersteunen van initiatieven uit het toeristisch bedrijfsleven die inspelen op de kansen van big data en technologische ontwikkelingen.

Voortgang/Resultaat

In 2020 is verder gewerkt aan het beter vindbaar maken van informatie, bijvoorbeeld een website bij de HZ over toeristische mobiliteit voor met name overheden. Voor toeristische data zijn stappen gemaakt in het project Zeeland in Data, een brede database van toeristische informatie, waarmee diverse stakeholders hun websites kunnen vullen. In 2021 wordt hier verder aan gewerkt en wordt de governancestructuur bepaald, met als verwachting in 2021 een start van de database. Verder zijn door NV Economische Impuls ondernemers ondersteund in hun digitale vraagstukken. In 2021 wordt dit voortgezet.

Natuur en het landschap in Zeeland beter bekend en beleefbaar maken.

- In de praktijk brengen in samenwerking met natuurorganisaties en toeristisch-recreatieve organisaties van de in 2019 ontwikkelde brandingstrategie.
- In of bij ten minste twee natuurgebieden extra (recreatieve) voorzieningen aanbrengen om de beleving van de natuur te vergroten.
- Gezamenlijk met partners en de Zeeuwse Natuur wordt een gezamenlijk plan tot uitvoering gebracht gericht op activiteiten die zorgen dat natuurgebieden kunnen worden beleefd, natuureducatie, natuurvoorlichting en –promotie.
- Toewerken naar het verkrijgen van de UNESCO GeoPark status als onderscheidend identiteitskeurmerk voor heel Zeeland, westelijk Noord-Brabant en het noordelijk deel van de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen.
- Het totaal aan voorzieningen, activiteiten, bezienswaardigheden en programma's op het gebied van natuurbeleving is op één plaats vindbaar en duidelijke en overzichtelijk ontsloten.

Voortgang/Resultaat

In 2020 zijn in overleg met betrokken partijen promotiecampagnes "Altijd Open" en de serie "Natuurlijk!" uitgevoerd. Voor een aantal belevingsprojecten is in 2020 een subsidieaanvraag ingediend welke in 2021 en/of 2022 worden gerealiseerd. Het betreft diverse natuurbelevingsprojecten verdeeld over Zeeland

Met natuurbranding partners wordt uitvoering gegeven aan een activatieplan met doelstellingen voormarketing/communicatie, bezoekersmanagement, bewustwording en betrokkenheid en activiteitenaanbod. Op natuureducatie en –voorlichting is vooral ingezet via het jaarplan van het samenwerkingsverband De Zeeuwse Natuur.

Inmiddels is ook de provincie West-Vlaanderen met de Zwinstreek aangesloten bij het Geopark. Het initiatief zit nu in de fase van inrichting en realisatie samen met ruim 100 partnerorganisaties. Met toeristische organisaties in het gebied wordt uitgewerkt hoe de meerwaarde van het Geopark keurmerk verzilverd kan worden. De educatieve lijn wordt ingevuld door samenwerking van o.a. NME partners, musea, universiteiten en hoge scholen. Gastheren van het landschap (recreatie/horeca ondernemers) worden Unesco Geopark ambassadeur. Bestaande gidsen krijgen extra scholing/kennis om Geopark gerelateerde excursies te geven.

Het in samenwerking met de natuurbranding partners ontwikkelde platform www.natuurinzeeland.nl is, inclusief content, overgeheveld naar Zeeland Visit. Promotie van het gezamenlijke aanbod aan natuurbelevingsvoorzieningen en –activiteiten zal in de toekomst worden ondergebracht binnen de Zeeland Marketing Organisatie.

Goed woon- en werkklimaat

Bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving.

■ **Stand van zaken**

De beleidscyclus Big Eight VTH+s is in 2020 gevolgd en verder versterkt. De dienstverleningsovereenkomsten/jaarplannen 2020 met DCMR en RUD Zeeland zijn gesloten en door die diensten uitgevoerd. Er is gewerkt aan het opstellen van de jaarplannen 2021 met de beide omgevingsdiensten. Er is verder gegaan met het vorm geven van de wettelijke coördinatietaak van de provincie waarbij de contacten met de strafrechtpartners zijn aangehaald. Er is een nieuwe VTH strategie, samen met de Zeeuwse gemeenten opgesteld. Voorts is het Schone Lucht Akkoord getekend (voorheen Nationaal Actieprogramma Luchtkwaliteit) en is dit verder vorm gegeven. Er is gewerkt aan de voorbereiding van de overdracht van de meerderheid van de bodemsaneringstaken aan de gemeenten, welke bij het in werking treden van de Omgevingswet gereed moet zijn. De uitvoering van de BRIKS taken is formeel vastgelegd. Het interbestuurlijk toezicht op milieugebied heeft vorm gekregen. De evaluatie van de Gedragsregel publicatie handavingsinformatie en het actualiseren van het milieuprogramma zijn doorgeschoven naar 2021.

Hierbij wordt ook verwezen naar de rapportage over het Milieuprogramma 2018-2022 voor wat betreft de jaren 2019 en 2020. Dit document is te vinden op de volgende [milieubeleidspagina](#) van de provinciale website.

Acties

Invulling geven aan het opdrachtgeverschap van de RUD Zeeland en van de Brzo-RUD (DCMR).

Door middel van het afsluiten en monitoren van de dienstverleningsovereenkomsten 2020 conform kwaliteitsniveau 2.1, het evalueren van de jaarcijfers 2019 en het voorbereiden van de overeenkomsten voor het jaar 2021.

■ **Voortgang/Resultaat**

De uitvoering van de jaarplannen 2020 die de provincie heeft gesloten met de RUD Zeeland en de DCMR zijn om de 6 weken op ambtelijk en bestuurlijk niveau geëvalueerd. Er heeft periodiek overleg tussen bestuur en directie van de omgevingsdiensten plaats gevonden over inhoudelijke zaken en over de voortgang van bestede uren. Successen en verbeterpunten over en weer zijn met elkaar gedeeld. Voorts is gewerkt aan de totstandkoming van de jaarplannen 2021 .

Overleg met gemeenten over ruimtelijke plannen en –vergunningen (relatiebeheer)

■ **Voortgang/Resultaat**

Periodiek hebben de relatiebeheerders van de provincie overleg met de gemeentelijke contactpersonen over allerlei zaken op het gebied van ruimtelijke ordening die op dat moment

spelen bij de betreffende gemeenten. Met deze werkwijze bevordert en bewaakt de provincie de doorwerking van het provinciaal ruimtelijk beleid.

Publiceren van informatie over VTH op internet en hiertoe de Gedragsregel handhavingsinformatie aanpassen.

■ Voortgang/Resultaat

De provincie heeft in 2020 afspraken gemaakt met de RUD Zeeland en de DCMR over het publiceren van informatie over vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vergunningen worden gepubliceerd op de website van de RUD Zeeland. DCMR werkt aan een nieuwe website waarbij de vergunningen van de Zeeuwse BRZO bedrijven ook via de kaart toegankelijk worden. Daarnaast wordt er gewerkt aan het project Altijd Digitale Vergunning dat per bedrijf een toegankelijk overzicht bevat van alle regels die op dat moment van toepassing zijn. De planning is dat dit in 2022 beschikbaar komt.

De resultaten van BRZO inspecties worden gepubliceerd via de website van BRZO plus: www.brzoplus.nl/inspectie-resultaten/ Ten aanzien van overige toezichts- en handhavingsinformatie is afgesproken dat publicatie daarvan vanaf 1 januari 2021 zoveel mogelijk conform de gedragsregel openbaarheid handhavingsinformatie plaatsvindt. Het bleek voor de omgevingsdiensten lastiger dan voorzien om de gewenste informatie te verzamelen en vervolgens te publiceren. Hierdoor kon de handhavingsinformatie niet eerder worden gepubliceerd. Als gevolg hiervan is besloten om de evaluatie van de beleidsregel die in 2020 gepland was, te verschuiven naar eind 2021/begin 2022. Dit onderwerp komt regelmatig terug in het één keer per 6 weken plaatsvindende bestuurlijke overleg tussen de provincie en de omgevingsdiensten.

Toe zien op veilige zwemlocaties

■ Voortgang/Resultaat

De RUD Zeeland heeft namens de provincie in 2020 op alle zwemlocaties toezicht gehouden op de veiligheid daarvan. De controles bij de 56 aangewezen zwemplaatsen in oppervlaktewateren zijn allemaal uitgevoerd. Ook zijn de controles bij alle 134 zwembaden afgerond.

Uitvoering nazorgplan gesloten stortplaats Koegorspolder

■ Voortgang/Resultaat

Na de sluiting van de stortplaats Koegorspolder (2018) is de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van het nazorgplan, waarmee een maximale bescherming van het milieu is gewaarborgd. De RUD Zeeland controleert of de nazorgwerkzaamheden door derden goed worden uitgevoerd. De financiële middelen om dit nazorgplan eeuwig durend uit te voeren zijn ondergebracht in het Nazorgfonds provinciale stortplaatsen. Sinds december 2020 is de provincie ook eigenaar van de stortplaats. Omdat de provincie nu eigenaar is kan zij ook onderzoeken welke herbestemming van de stortplaats mogelijk is. De provinciale voorkeur gaat uit naar het toestaan van een zonnepark, gecombineerd met het vergroten van de biodiversiteit. In 2021 zal duidelijk worden wat de haalbaarheid daarvan is.

Volgen van de beleidscyclus Big Eight VTH + S.

Door middel van het vaststellen van een uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, toezicht en handhaving 2020, evaluatie van het Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving Wabo 2019 en monitoring van de acties die zijn opgenomen in het programma VTH + S in 2020.

■ Voortgang/Resultaat

Ook in 2020 is de Big Eight gevolgd. Er is beleid opgesteld dat daarna is geïmplementeerd in de uitvoering. Daarna wordt één en ander gemonitord waarna er al dan niet aanleiding is om het beleid aan te passen. Volgens dit stramien wordt steeds gewerkt.

In 2020 zullen de in dat jaar opgenomen acties uit het milieuprogramma worden uitgevoerd.

- Het uitwerken en het uitvoeren van het projectplan zeer zorgwekkende stoffen;
- Het meewerken aan de totstandkoming van het Nationaal Actieprogramma Luchtkwaliteit;
- Het bepalen of tot uitbreiding van het Zeeuwse luchtmeetnet gekomen moet worden.

■ Voortgang/Resultaat

Bedrijven die onder het provinciale bevoegd gezag vallen, zijn verzocht om informatie aan te leveren over de binnen de inrichting aanwezige en geloosde of naar de lucht geëmitteerde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen (pZZS) (hierna tezamen: (p)ZZS). De Zeeuwse provinciale bedrijven zijn door de RUD Zeeland aangeschreven. Na overdracht per 1 oktober 2019 van de BRZO bedrijven aan de DCMR, is door de DCMR aan het project verdere invulling gegeven.

De conclusies van DCMR tot nu toe zijn als volgt:

* alle bedrijven hebben (p)ZZS informatie ingediend. Bij 6 bedrijven staat het verzoek om aanvullende informatie nog open. Bij 16 bedrijven wordt thans de informatie inhoudelijk beoordeeld waarvan er 2 tijdens de vergunningprocedure;

* bij geen van de bedrijven is er sprake van dat de beoordeling volledig is afgerond voor de streefdatum van 1-1-2021. De reden waarom de beoordelingen nog niet zijn afgerond, is dat deze complexer blijken te zijn dan aanvankelijk gedacht. Daardoor waren er ook minder uren begroot dan werkelijk nodig. Dit is inmiddels opgelost en de verwachting is dat de beoordeling in het eerste kwartaal van 2021 kunnen worden afgerond.

* er zijn (tot nu toe) **geen** overschrijdingen geconstateerd van de immissiegrenswaarden, zijnde het Maximaal Toelaatbaar Risico (MTR) voor de luchtkwaliteit en de Milieu Kwaliteitseis (MKE) voor de waterkwaliteit.

Het Nationaal Actieprogramma Luchtkwaliteit dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, het Nationaal Samenwerkingsprogramma NSL zal vervangen, moet zorgen voor blijvende verbetering van de luchtkwaliteit. Om deze verbetering en daarmee samenhangende gezondheidswinst door schonere lucht te bewerkstelligen hebben het Rijk, de provincies en de gemeenten het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Met acties en maatregelen zoals genoemd in het akkoord streven de deelnemende partijen naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit. Provincie Zeeland heeft het SLA begin 2020 mede ondertekend. Mogelijke acties die bij kunnen dragen aan de doelen en ambities van het SLA zijn in 2020 geïnventariseerd. In het eerste kwartaal van 2021 wordt het uitvoeringsplan vastgesteld waarin de eerste acties en maatregelen staan benoemd waar de Provincie Zeeland inzet op wil gaan plegen gedurende de looptijd van het SLA. Monitoring, evaluatie en aanpassing van uitvoeringsplannen zullen op vastgestelde momenten plaatsvinden.

In 2020 is onderzoek uitgevoerd naar nut en noodzaak van het doen van aanvullende metingen van de buitenluchtkwaliteit. Op basis hiervan is besloten om een luchtmeetpunt bij Sluiskil te plaatsen en in te zetten op citizens science. Het doel van het meetpunt in Sluiskil is om effecten van bedrijfsactiviteiten op de luchtkwaliteit beter in beeld te krijgen. De metingen worden ingezet bij de behandeling van klachten en bronopsporing. Een belangrijk doel van het citizens science en het gebruik van sensoren daarbij is het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij luchtkwaliteit en bewustwording van de invloed van gedrag daarop (denk daarbij

aan verkeer, houtstook). Voor het overige is besloten dat er geen reden is om het Zeeuwse luchtmeetnet verder uit te breiden.

Voor wat betreft de overige in het Milieuprogramma opgenomen acties wordt verwezen naar de rapportage over de jaren 2019 en 2020. Dit document is te vinden op de volgende [milieubeleidspagina](#) van de provinciale website.

Ook zal de DCMR de Brzo werkzaamheden voor de provincie in 2020 met eigen personeel uitvoeren.

■ Voortgang/Resultaat

Sinds eind 2019 voert de DCMR met eigen personeel de BRZO werkzaamheden naar tevredenheid voor de provincie uit.

In 2018 hebben GS nieuw beleid vastgesteld op het gebied van Vergunningverlening, toezicht, handhaving en specialisaties (VTH+s programma). In 2020 wordt verder gegaan met de implementatie en de uitvoering van dat programma.

■ Voortgang/Resultaat

In 2020 is een nieuwe VTH strategie met alle partners in Zeeland opgesteld. Vaststelling daarvan zal in 2021 plaatsvinden. Dit is ook aanleiding om het VTH+s programma op onderdelen aan te passen in 2021.

Tevens hebben GS in 2018, ter uitwerking van het Omgevingsplan Zeeland 2018, het milieuprogramma 2018-2022 vastgesteld. In 2020 zal het milieuprogramma worden geactualiseerd.

■ Voortgang/Resultaat

De acties uit het milieuprogramma 2018-2022 zijn voor wat betreft de jaren 2019 en 2020 geëvalueerd. Zie hiervoor de aparte bijlage. In afwachting van de definitieve inhoud van de Omgevingswet en om aan te kunnen sluiten bij hetgeen in de Omgevingsvisie is opgenomen, was het niet zinvol om al in 2020 het milieuprogramma te actualiseren. Deze actualisatie zal in 2021 plaatsvinden.

Voorts is het de bedoeling dat de RUD Zeeland in 2020 gaat werken en afrekenen volgens de PxQ methodiek.

■ Voortgang/Resultaat

Het nu al afrekenen per product blijkt te risicovol te zijn mede in verband met de noodzaak om alle kentallen te evalueren en in verband met de komst van de Omgevingswet waarvan de impact op de financieringssystematiek nog onvoldoende duidelijk is. In 2020 is wel besloten dat vanaf 2021 wordt begroot op basis van de inmiddels gedeeltelijk geëvalueerde PxQ systematiek en wordt afgerekend op basis van voor elke deelnemer werkelijk bestede uren. Daarnaast zal worden gewerkt aan een verbetering van het model en verfijning van de kentallen om op termijn wel per product te kunnen afrekenen.

Het is de bedoeling dat de wettelijke coördinatietaak van de provincie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (met partners op bestuursrechtelijk- en strafrechtelijk vlak) verder wordt uitgewerkt en opgepakt in 2020.

■ Voortgang/Resultaat

In 2020 is op initiatief van de provincie gestart met het overleg omgevingsrecht Zeeland waarbij alle bevoegde gezagen voor omgevingszaken met elkaar aan tafel zitten. Het eerste resultaat is het vaststellen van een nieuwe gezamenlijke VTH strategie. In dat kader is ook de wettelijke coördinatietaak op dat gebied tussen bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke partners verder opgepakt.

In 2020 begeleiden van de uitvoering van bodemsaneringen.

■ Voortgang/Resultaat

De RUD Zeeland heeft ook in 2020 de begeleiding van bodemsaneringen voor de provincie uitgevoerd. Zo is voortgegaan met de uitvoering van een aantal langlopende bodemsaneringen. De uitvoering van één bodemsanering moest vanwege externe factoren doorgeschoven worden naar 2021.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal geconstateerde overtredingen bij bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent:							
Het aantal uitgevoerde emissiemetingen lucht	33	38	45	43	46	37	5*
Het aantal overtredingen van luchtvoorschriften	4	8	6	6	5	4	0
Aantal klachten overlast:							
Aantal ingediende klachten	264	573	343	213	314	266**	412**
Alle zwembaden en zwemgelegenheden waar in oppervlaktewater wordt gezwommen, voldoen in de periode 2012-2018 aan de veiligheidseisen (aantal overtredingen):							
Aantal zwembaden	128	128	122	124	118	130	134
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	17	46	32	20	38	24	18
Aantal zwemgelegenheden in oppervlaktewater	55	54	57	55	55	55	56
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	0	0	0	1	1	1	1
Aantal woningen binnen geluidszones rond industrieterreinen waarvoor geldt dat, ook na saneringsmaatregelen, de geluidsbelasting van 60 dB(A) wordt overschreden is in 2018 verminderd ten opzichte van 2012.	12	12	12	12	12	12	12
Milieuhygiënische spoedlocaties bodemverontreiniging zijn uiterlijk in 2020 gesaneerd of beheersbaar gemaakt.							
Aantal spoedlocaties in uitvoering of nog op te pakken		11	10	5	5	5	4

Trendindicatoren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Goede naleving bodemsanerings- en nazorgverplichtingen.						50	
• Aantal saneringen in uitvoering	54	35	55	44	53	0	73
• Aantal overtredingen	1	3	7	0	1		1
Waterkwaliteit (oppervlaktewater)							
• percentage waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0	0					
Aantal overnachtingen toeristische gasten	9.830.000	9.901.000	10.116.000	10.089.000	10.494.000		
Aantal overnachtingen vaste gasten***	nb	nb	nb	7.000.000	8.100.000		
Tevredenheid over beleving van Zeeland****	8,13	8,14	8,31	8,27	nbn		

* in 2020 zijn er significant minder emissiemetingen uitgevoerd als gevolg van de overgang naar DCMR en daarmee samenhangende functiewisseling alsmede als gevolg van beperkingen door de COVID-19 pandemie. In 2021 wordt de meetstrategie geëvalueerd en eventueel aangepast.

** in 2019 waren van de 266 klachten er 85 bedrijf gerelateerd. In 2020 waren van de 412 klachten er 192 bedrijf gerelateerd. De in 2019 genoemde 266 klachten hadden alleen betrekking op de niet-BRZO bedrijven, de aantallen klachten over BRZO bedrijven zijn over 2019 niet meer te achterhalen vanwege de overgang in dat jaar van die bedrijven van de RUD Zeeland naar de DCMR.

*** Nieuwe gegevens Kenniscentrum Kusttoerisme dat jaarlijks wordt verzameld op basis van toeristenbelasting.

****Bron: CVO; algemeen oordeel van Nederlandse vakantiegangers voor hun vakantie in Zeeland.

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Stand 2019	Stand 2020	Streefwaarde 2020	Einddoel
Instrumenten voor omgevingswet tijdig vastgesteld door GS	Tijdige vaststelling Programma's			Starten voorbereiding Programma's	Vaststelling Programma's door GS
Invoering geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken onder Omgevingswet.	Per thema is de rolverdeling opgenomen bij de inhoudelijke uitwerking ervan.	Vaststellen proces door PS		Agenda vaststellen met daarin rolverdeling per thema.	Agenda met daarin rolverdeling per thema.

Doel	Indicator	Stand 2019	Stand 2020	Streefwaarde 2020	Einddoel
Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is in 2019 verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	emissiegegevens zijn lager dan in 2006	nog niet bekend *)	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006
Er wordt voldaan aan de wettelijke normen en grenswaarden voor een goede luchtkwaliteit	Gemeten immissiemetingen bij meetpunten Zierikzee en Philippine	Blijft voldoen aan gestelde normen.	Blijft voldoen aan gestelde normen. **)	Blijft voldoen aan gestelde normen	Blijft voldoen aan gestelde normen
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	€ 1,85 mld.		€ 1,85 mld.	€ 1,9 mld.

*) De uitstoot door bedrijven is in 2019 verminderd ten opzichte van 2006. Vooral voor de componenten fijnstof en ammoniak is sprake van een significante verlaging als gevolg van het uit bedrijf nemen van een van de voornaamste bronnen eind 2018. Enkel ten aanzien van koolmonoxide (CO) was sprake van een toename als gevolg van een grote onderhoudsstop bij een bedrijf. De gegevens over 2020 zijn pas bekend in het tweede kwartaal van 2021.

***) De resultaten van de metingen luchtkwaliteit in 2020 geven aan dat voldaan werd aan de wettelijke normen en grenswaarden voor de componenten waar naar gemeten is en de trend dalend is (verbetering van de luchtkwaliteit). Vanaf medio december 2020 is een extra meetpunt (van provincie Zeeland) in Sluiskil operationeel, de data daarvan zullen in de toekomst aan deze rapportage worden toegevoegd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2020	Wijzigingen 2020	Begroting 2020 NW	Rekening 2020	Restant
Lasten					
020101 Voorbereiding omgevingswet	397	332	729	608	-121
020102 Kwaliteitskust	2.135	2.873	5.008	4.706	-302
020103 Goed woon- en werkklimaat	7.700	412	8.112	7.680	-432
029999 Ambtelijke inzet	2.920	45	2.966	2.927	-38
Totaal Lasten	13.153	3.662	16.815	15.922	-893
Baten					
020101 Voorbereiding omgevingswet	24	20	44	20	-24
020102 Kwaliteitskust	0	0	0	52	52
020103 Goed woon- en werkklimaat	207	238	444	553	108
Totaal Baten	231	257	488	625	137
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-12.922	-3.405	-16.327	-15.297	1.030
Onttrekkingen					
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	-63	3.584	3.520	3.520	0
Toevoegingen					
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	0	1.640	1.640	1.640	0
Mutaties reserves	-63	1.944	1.881	1.881	0
Resultaat na bestemming	-12.985	-1.460	-14.446	-13.416	1.030